

УДК 711:304

к. арх., доцент Соснова Н.С.,

Nadiia.S.Sosnova@lpnu.ua, orcid.org/0000-0003-2570-1236,

Бардин Ю.В., yuriibardyn@gmail.com, orcid.org//0000-0002-3026-4096,

Національний університет «Львівська політехніка»

ГРОМАДСЬКІ ПРОСТОРИ У МІСТОБУДІВНОМУ РОЗВИТКУ ТА ПЛАНУВАННІ

Розглянуто формування міських громадських просторів, як структурного елементу міста. Обґрунтовується необхідність визначення містобудівних умов та обмежень у розвитку громадських просторів та нормативно-законодавчої регуляції в питанні їх проектування та модернізації. Також у роботі аналізуються нормативні вимоги щодо проектування міських громадських просторів за кордоном.

Ключові слова: міські громадські простори, громадський центр, пішохідні території, вуличні меблі.

Актуальність дослідження. Поняття «міський публічний простір» в світі набуває щораз більшого значення як місце спілкування. Останніми роками в Україні теж зросла роль міських громадських просторів і вони стали першочерговими об'єктами перепланування. Проте невизначеність поняття «громадський простір» у законодавчій базі та відсутність рекомендацій і норм в питанні розпланування громадського простору у нормативній базі України ускладнює роботу архітектора з цим об'єктом.

Проблемою модернізації фізично та морально застарілих громадських просторів є відсутність містобудівного регулювання, яке б охоплювало ці території, як окремі об'єкти. Міський простір не трактується містобудівельниками як структурний елемент міста, залишається не дослідженим питання його кількісних показників. Масштаб генерального плану міста для цього є невідповідним, а детальний план території на сьогодні виконується лише для тих фрагментів міста, де планується нове будівництво.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Аналіз останніх публікацій та інтернет-ресурсів в питанні формування громадського простору вказує на наявність різноаспектних досліджень. Простір міста розглядається архітекторами з точки зору міської композиції і дизайну, соціологами, як місце спілкування міщан, політологами – як місце демонстрації влади, маркетологами – як територія розміщення реклами. Перелічені характеристики можна віднести до суб'єктивних показників

простору. Натомість, стратегія розвитку міста, зокрема його громадських просторів, обумовлює необхідність більш об'єктивних підходів у їх формуванні.

В сучасному світі спостерігаються радикально нові парадигми міста. З переходом міст від економіки промислового спрямування до економіки орієнтованої на сферу послуг та технологій громадський простір набув матеріального значення. Як формулює польська дослідниця Д. Вантух-Малта, «постіндустріальне місто «виробляє» знання і послуги, а "засіб виробництва" – це його вулиці і площі, парки та сквери, офісні та громадські будівлі, освітні, культурні, наукові, медичні, соціальні та торговельні мережі, тобто все середовище міста. Місто - середовище для виробництва цінностей, знань і компетенцій» [22].

Роль фізичної і соціальної динаміки розвитку громадського простору у формуванні міської суспільної культури підтверджується останніми дослідженнями в урбаністиці [10; 9; 14; 17]. Одним з показників динаміки громадських просторів є збільшення урбаністичної щільності, яка не сприяє розвитку громадського простору загалом, та таких функцій, як пішохідний рух і комунікування. Відомий дослідник громадських просторів Ян Гейл називає ці процеси міської трансформації «синдромом авансцени» [12]. Місто за таких умов ефектно виглядає, але у ньому некомфортно. Комфортним для людини є простір, який людина здатна роздивитися в деталях. Також важливим є планування простору «на рівні очей пішохода» [13].

Функціональне наповнення громадського простору та відсоткове співвідношення функцій в ньому є дискусійним питанням. Модерністський підхід міського планування, розроблений Ле Корбюзьє, де функції житла, місця праці, побутового обслуговування розділені не виправдав себе. Якісною вважається вулиця, вздовж якої відбуваються різні процеси, де є поєднання мобільності пішоходів з функціями їх обслуговування [12]. «Уподібнення «життя» громадських просторів до музею під відкритим небом – це спосіб формування якісного міста. Тоді не будівлі, а все що «поміж ними» буде настільки привабливим, що сам простір перетворюватиметься у місце призначення» - формулює Жеролд С. Кайднен, очільник Нью-Йоркського департаменту Міського планування [15]. Ризький архітектор Е. Озола, яка працює в області тактичного урбанізму, основним методом формування публічного простору вважає прототипування та залучення громади в процес проектування. [19]. Таке формування міського простору за принципом шаблонів було популяризоване К. Александером ще в 70-х роках ХХ ст. [8].

З огляду останніх публікацій стосовно громадських просторів численними дослідниками громадського простору в Україні є соціологи [7; 4].

Теорію соціопросторової перспективи, згідно якої чинником змін у містах є «втручання влади і політиків, на відміну від теорій індустріального, комерційного та інших впливів на просторові зміни» у місті обґрунтовує соціолог М. Соболевська [4].

Важливість культурологічного аспекту у формуванні міського простору доводить професор Б. Черкес, трактуючи процеси трансформації в місті як віддзеркалення політичних, культурологічних та соціальних змін у суспільстві. Найбільш впливовим цей аспект є в загальноміському центрі, оскільки, центральні простори відповідають за таке поняття, як «ідентичність» [6].

Для містобудівного планування важливим є визнання науковців, що «з розвитком культури розвивається громадське життя в місті, і в майбутньому можуть знадобитися нові типи просторів, а старі занепасти або змінитися» [20]. Тобто актуальним є завдання планування розвитку різнофункціональних міських просторів; прогнозування їх кількісних та якісних змін та розв'язання завдань їх розміщення.

Метою статті є визначення можливостей формування та модернізації міських громадських просторів в Україні керуючись чинними нормативними та законодавчими положеннями.

Основний виклад матеріалу.

Задля досягнення мети роботи необхідно окреслити об'єкт дослідження та пояснити поняття «громадський простір».

В більшості, визначення що стосуються міського простору, не мають чітких критеріїв та параметризації. Згідно визначення Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури, «громадський простір означає площу або місце яке є відкрите та доступне для всіх людей, незалежно від статі, раси, національності, віку та соціально-економічного рівня. До них відносяться: громадські місця збору такі як площі, сквери і парки. З'єднуючі простори - тротуари та вулиці - також є громадськими просторами. У XXI столітті, віртуальні простори доступні через інтернет вважаються новим типом громадського простору що розвиває соціальну взаємодію» [21].

Академічний тлумачний словник української мови дає наступні трактування громадського простору: «громадський» – такий, що належить усій громаді, «публічний» - призначений для широкого відвідування, користування. Часто поняття громадського простору підмінюють терміном «пішохідний простір». Проте, суть громадського простору – стимулювати соціальну взаємодію, тоді як пішохідного – лише забезпечити безпечне та зручне переміщення містом.

Ще одним моментом невизначеності є те, чи відносити парки, сквери та інші ландшафтно-рекреаційні території до громадського простору і чи

можливе, в такому випадку, пряме застосування норм проектування ландшафтних об'єктів до громадських просторів. Основним критерієм в питанні трактування міського простору можуть бути засоби його створення. Якщо переважаючим засобами формування простору є архітектурні та містобудівні – тоді це «громадські простори», натомість, засобами ландшафтно-архітектурної форми формують рекреаційні ландшафти. Відповідно, можна сказати, що громадські простори, як структурні елементи міста, мають керуватися у своєму формуванні містобудівними директивами.

В новому, чинному на сьогодні ДБН Б.2.2-12:2018 «Планування і забудова територій» поняття «громадський простір» не виокремлюється як самостійний об'єкт містобудівного проектування, а згадується як складова території громадського центру. Вказано, що території, зайняті під громадські функції в загальноміському центрі можуть займати від 60 % до 70 % (п.6.2.6), а для центрів повсякденного та періодичного обслуговування рекомендовано під громадські функції відводити 15 % - 20 % площ.

При розробленні документації з просторового планування площу багатофункціонального загальноміського центру слід визначати відповідно до укрупнених показників: для найкрупніших, крупних і великих міст – від 3,5 до 5 м²/особу; - для середніх міст – 5-10 м²/особу; для малих міських та сільських населених пунктів – 10-20 м²/особу.

Загальну площу території громадських центрів у планувальних зонах найкрупніших, крупних міст слід приймати (п. 6.2.8): за чисельності населення планувальної зони до 200 тис. осіб – від 15 до 20 га; за чисельності населення від 200 до 500 тис. осіб – 20-30 га; за чисельності населення понад 500 тис. осіб – від 30 до 60 га.

Згідно п. 6.2.11. в межах громадського простору багатофункціонального центру нормується площа пішохідного простору – 20 м² на 1 особу при одночасному їх перебуванні.

Важливість показника щільності використання громадського простору доводить американський соціолог Е. Колман, який займався оцінкою якості простору для пішохода. Він вважає, що відвідуваність та постійна активність у ньому є одним з обов'язкових критеріїв якості простору [**Ошибка! Источник ссылки не найден.**16].

Повертаючись до ДБН Б.2.2-12:2018 «Планування і забудова територій» згідно п. 6.2.9, слід враховувати показники граничної щільності громадської забудови відповідно до табл. 6.9. Для найкрупніших і крупних міст щільність сумарної загальної площі громадського центру має становити 6,0 – 10,0 тис. м²/га; для великих міст – 4-6; для середніх міст – 2-4; для малих міст – 0,8 – 2 тис. м²/га. Для найкрупніших та крупних міст щільність громадських функцій

визначається для ядра центру, а в середніх і малих міських і сільських населених пунктах – для громадського центру в цілому.

Озеленення в межах громадського центру має становити 25 % території центру. Згідно п.6.2.13 ДБН Б.2.2-12:2018 «в історичних частинах громадських центрів цей показник має бути не менший ніж існуючий». Можна розуміти це положення, як таке, що забороняє зменшення озеленення – вирубку, замощення газонів, встановлення літніх майданчиків на газонах - в історичному ядрі міст.

В новому ДБН Б.2.2-12:2018, як і в його попередника ДБН 360-92** «Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень», вказані нормативні максимальні віддалі доступності до об'єктів обслуговування. Проте в умовах ринкової економіки виникає протилежна загроза – загроза переуцільнення території об'єктами обслуговування, які займають значний відсоток територій, витісняючи інші некомерційні функції, як наприклад громадський чи рекреаційний простір.

Аналізуючи положення ДБН в питанні розподілу міських територій, зокрема сельбищних територій, можна сказати що є необхідність нормування та резервування місць спілкування та соціальної активності мешканців, на відміну від попередніх десятиліть, коли необхідно було забезпечити побутове обслуговування.

Іншим нормативним документом України, що частково регулює планування громадських просторів є ДБН Б.2.2-5:2011 «Благоустрій територій». Його норми поширюються на об'єкти: «площі, бульвари, майдани, проспекти, прибудинкові території, території загального користування». Частково, в цьому ДБН застаріли поняття ландшафтного дизайну та функціонального призначення громадських просторів. Так, наприклад, в п. 5.4.7. прописано наступні рекомендації щодо озеленення площі і майдану - «використовують озеленення за периметром або у центрі». На сьогодні, це досить спрощене трактування засобів, форм та методів дизайну.

Актуальним на сьогодні з чинної законодавчої бази України в питаннях громадського простору можна вважати положення ДБН Б.2.2-5:2011 п. 4.20 щодо формування простору для маломобільних груп та вимоги до формування простору для інвалідів з вадами зору згідно ДБН Б.2.2-5:2011 п. 4.20.6 за тактильними показниками.

Як окремі структурні елементи з вимогами до їх впорядкування в ДБН Б.2.2-5:2011 п. 5.4 виділені майдани і площі; п 5.6. нормує впорядкування простору вулиці, дороги, провулку, проїзду, пішохідних та велосипедних доріжок. Також, згідно ДБН Б.2.2-5:2011 (5.2 Парки, сади, 5.3 Сквери, 5.5 Бульвари) нормується рівень озеленення та благоустрою парків, скверів, бульварів.

Найбільш нормованим і в той самий час єдиним громадським простором, що має закріплені юридичні межі є прибудинкова територія. Благоустрій прибудинкової території нормуються згідно ДБН Б.2.2-5:2011 п. 6.1 про дитячі, спортивні, майданчики для вигулу собак і т.д. Слід визнати, що частина вимог благоустрою прибудинкової території є неактуальними, оскільки від часу впровадження цих вимог радянськими ДБН для житлових мікрорайонів багатоквартирної забудови, змінилися соціально-економічні умови життя та вимоги до житла.

Архітектори визнають, що «між архітектурно-планувальними рішеннями житлової забудови та новими земельними відносинами утворився певний розрив», а «ефективність використання відкритих територій в структурі житлової забудови є низькою» [1]. ДБН Б.2.2-12:2018 «Планування і забудова територій» в більшості питань ліквідував розрив поміж проектними та нормативними вимогами. Міські райони сьогодні - це структури, що швидко змінюються під впливом факторів місцевого і глобального значення. Актуалізація нормативних документів, регламентація нових елементів міського планування сприяла узгодженню містобудівної політики та економічно-соціальних умов розвитку міст.

Однією з важливих характеристик громадського простору є його використання. В ДБН Б.2.2-12:2018 дещо узагальнено вказано функціональне наповнення різних типів громадських просторів – «передбачити формування пішохідних зон» для «забезпечення організації різноманітних функцій» (п. 6.2.10 та 6.2.11). Відсутність регламентацій в питанні використання громадського простору, який за означенням є егалітарним, обумовило експропріативний характер комерційного використання міських земель. Порушений баланс у використанні громадських просторів соціумом та бізнес-використанням. Натомість в світі чинник соціальної справедливості та рівного доступу до територій загального використання є одним з критеріїв зрівноваженого розвитку міста. Іншими словами, в сучасному місті виникає питання - скільки має залишитися простору, не втягнутого у комерційну діяльність, як наприклад вуличні кафе, місця паркування для приватних організацій, встановлення рекламоносіїв та інше - щоб він продовжував бути загальнодоступним, публічним?

В галузі економіки, зокрема в питанні управління, оцінювання та планування розвитком підприємства є модель «зацікавлених сторін» (stakeholder), яка може бути прикладною і в розв'язанні містобудівних задач. Дана модель передбачає орієнтацію діяльності підприємства, у даному випадку – міста, на задоволення очікування різних груп цільових аудиторій [5]. Такий підхід узгодження інтересів жителів міста, муніципалітету та девелоперів

застосовується в світі і в питаннях розвитку міста. В багатьох містах містобудівну проектну документацію муніципалітет доповнює вказівками для девелоперів, зобов'язуючи їх закладати публічні міські простори в районах де вони зводять житло високої щільності, цим самим забезпечується соціальний баланс при отриманні зиску від міської землі [2].

Щодо нормування в питанні проектування громадських просторів, то прямих директив в світовій містобудівній практиці нема, проте є ряд вказівок як для проєктантів так і для бізнесу та громади міста, що обґрунтовують оптимальні показники організації громадських просторів. Питання оптимізації використання громадського простору в містах Європи та США вирішувалися впровадженням додаткової містобудівної документації на рівні муніципалітету, в залежності від величини міста та його потреб. Прописані обмеження у забудові та використанні ділянок міста, що убезпечують від тотальної комерціалізації вулиць міста. Прикладом є зонування міста Нью-Йорк, згідно якого міські вулиці заборонено використовувати під функцію кафе, якщо це порушує можливості вільного пішохідного руху. Вуличне кафе не може займати більше 1/3 від площі тротуару для пішохідного руху [18].

Важливим показником у функціонуванні громадського простору є співвідношення зайнятої площі до вільної. В Нью-Йорку, на площі 465 м² дозволяється встановлення кіоску площею 10 м.кв., що у відсотковому вимірі становить всього 2,1 %.

Розроблена наступна типологія вуличних кафе, що є засобом впорядкування міського простору та об'єктивності у видачі дозвільної документації. Виділено три типи: 1) обгороджене вуличне кафе (Enclosed Café), що примикає до основного кафе, розташованому в будівлі; 2) не відгороджене вуличне кафе (Unenclosed Café) без покриття, крім парасольок або маркіз; 3) малі, не відгороджені кафе (Small Unenclosed Café) з розташуванням столиків в один ряд на відстані не далі 4 ½ футів від фасаду будівлі. На схемі зонування Нью-Йорку трьома кольорами позначені ділянки вулиць, в межах яких дозволяється організація вказаних типів вуличних кафе. Зеленим кольором позначено місця, де можна влаштовувати будь-який вид вуличного кафе, червоним – де допускається встановлення лише малих кафе, синім кольором позначено ділянки вулиць, де можна встановлювати малі кафе та кафе з огороженням (рис. 1). Якщо вулиця чи її частина не промарковані якимось з кольорів, то там заборонене влаштування вуличних кафе. Значення громадського простору у місті підкреслено встановленням інформаційної навігації з логотипом загальнодоступного для людей простору (рис. 2).

території. Південна орієнтація ділянки відповідатиме вимогам інсоляції та аерації громадського простору.

Видимість. Критерій видимості простору має значення для відчуття відкритості та безпеки пішохода. Громадські площі повинні проглядатися з сусідньої вулиці. Проте, в місцях, де вулиці змінюють кут напрямку і не перетинаються під прямим кутом, допускається проглядання громадського простору з прилеглих територій на 50%.

Простори, що забезпечують функцію транзиту пішоходів в середині кварталів забудови житлового чи громадського призначення мають мати ширину мінімум 3 метри і можуть мати висаджені рослини та елементи освітлення; інші елементи та функції є забороненими. Задля забезпечення комфорту перебування в громадському просторі регулюються навіть параметри довжини забудови та її висоти. Якщо до повноцінного громадського простору відстань більша аніж 36 метрів, то прилегла забудова на висоті більше 18 м має бути втопленою на 3 метри для покращення проникнення освітлення до рівня пішоходів та цим самим, створюється відчуття безпеки для пішохода.

Тротуари. Ширина тротуарів в пішохідно активних районах міста має бути не менше 4,5 метра. 50% площі тротуару має бути без будь-яких перешкод, навіть сервісного чи інформативного характеру. Інші 50% вуличного простору можуть містити місця для сидіння, дерева, підпірні стінки, елементи реклами, смітники та інші елементи вуличного дизайну. Місця для паркування не можуть забезпечуватися за рахунок пішохідного простору. На віддалі 4,5 метра від перехрестя вулиці простір має бути вільний і від візуальних перешкод.

Окремим пунктом сертифікації проєктованого громадського простору є норми встановлення наступних типів *сидіння*: стаціонарне та таке, що можна перемістити сидіння, стаціонарні лавки, пристінові сидіння, місця відпочинку на підпірних стінках та сходах. Усі громадські простори зобов'язані мати як мінімум два з перелічених типів сидінь. Мова йде не про вуличні кафе, а про місця сидіння некомерційного, загальнодоступного характеру.

Усі громадські простори мають забезпечити місце для паркування велосипедів.

Для будь-якого громадського простору обов'язковою є наявність дерев. Враховується не їх кількість, а об'єктивний показник площі створення тіні кронами дерев. Приблизно, для площі 95 м² необхідно забезпечити мінімум 4 м² затіненого простору, що становить 4,2%, а 20% площі повинні бути покриті партерною зеленню [Kaunden, 2000].

Прикладом контраверсійної реконструкції громадського простору, де не було забезпечено мінімально необхідну кількість зелені, стала реконструкція

площі Короля Георга (King George Square) у місті Брісбен в Австралії. Міська влада провела реконструкцію площі з метою часткової її комерціалізації та зміни функціонування. Однак реакція мешканців на новий образ площі була негативною. Площа була названа «міським островом спеки». Під час реконструкції було демонтовано фонтан, а газони з деревами замінили мощенням. В результаті, температура в спекотні дні на поверхні площі сягала 61 градуса за Цельсієм [3]. Після публічного протесту мешканців муніципалітетом було проведено повторну реконструкцію, під час якої, задля забезпечення затіненості площі, були посаджені дерева [11].

Висновки.

Якість міського простору є найбільш складною категорією у нормуванні та проектуванні. Її характеристиками можна прийняти об'єктивний показник інтенсивності використання території та суб'єктивні характеристики – відповідність дизайну громадського простору до його ролі в структурі міста та рівновагу у використанні простору різними соціальними групами.

Зі збільшенням концентрації населення ускладнюється функціональна й архітектурна організація території, що веде до нерівномірного та соціально нерівноправного використання простору. Завдання забезпечення адаптації громадського простору до потреб соціуму в змінних соціальних та економічних умовах вимагає перегляду нормативного та законодавчого регулювання в питанні використання міських територій.

Список використаних джерел:

1. Габрель М.М. Відкриті простори житлової забудови в структурі міських земель. Організація та оцінка ефективності використання / М. М. Габрель. // Містобудування та територіальне планування, Київ : КНУБА. – 2003. – №14. – С. 25–37.
2. Гнесь І.П. Формування архітектурно-типологічної структури сучасного міського житла в Україні : дис. докт. арх. наук : 18.00.02 / Гнесь Ігор Петрович. – Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів., 2014. – 340 с.
3. Джонсон Л. Відблиски короля Георга: роздуми про (ре) дизайн головної площі Брісбена (переклад з англ. Агеев В.) / Л.Джонсон, Д.Грант-Сміт. // (Не) задоволення публічними просторами. Урбаністичні студії 3. Київ: Всесвіт. – 2017. – №3. – С. 196–212.
4. Соціологія міста / Л.В.Малес, В.В. Серета, М.О. Соболевська, Ю.Г. Сорока та ін. – Донецьк: Ноулідж, 2010. – 463 с. – (1).
5. Фещур Р.В. Управління соціально-економічним розвитком підприємств: методологія та інструментарій. / Роман Васильович Фещур. – Львів: «Растр-7», 2016. – 226 с.

6. Черкес Б.С. Національна ідентичність в архітектурі міст / Богдан Степанович Черкес. – Львів: НУ "Львівська політехніка", 2008. – 268 с. – (1).
7. Шліпченко С. (Не) задоволення публічними просторами. / С. Шліпченко, І. Тищенко. // Урбаністичні Студії III (Представництво Фонду ім. Гайнріха Бьоля в Україні. Центр Урбаністичних Студій НаУКМА)Київ: Всесвіт. – 2017. – №3. – С. 341.
8. Alexander C. A Pattern Language / С. Alexander. – New York: Oxford University Press., 1977. – 1171 с.
9. Amin A. Seeing Like a City / A. Amin, N. Thrift. – Cambridge: Polity Press, 2016. – 216 с.
10. Amin A. Collective culture and urban public space [Електронний ресурс] / Amin // Journal City. – 2008. – Режим доступу до ресурсу: <http://publicspace.org/en/text-library/eng/b003-collective-culture-and-urban-public-space>.
11. Calligeros M. Cool change planned for sizzling city square [Електронний ресурс] / Calligeros // Paper. Queensland – Режим доступу до ресурсу: <http://www.smh.com.au/queensland/cool-change-planned-for-sizzling-city-square-20101115-17urp>
12. Gehl J. Cities for People / J. Gehl. – Washington - Covelo - London: Island Press., 2010. – 288 с.
13. Gehl J. Leben in Städten: Wie man den öffentlichen Raum untersucht / J. Gehl, B. Svarre. – Basel: Birkhäuser Verlag GmbH, Basel, 2016. – 179 с. – (1).
14. Heynen N. In the Nature of Cities: Urban Political Ecology and the Politics of Urban Metabolism / N. Heynen, M. Kaika, E. Swyngedouw. – London: Routledge., 2006. – 271 с.
15. Kayden J. Privately Owned Public Space: The New York City Experience. New York / Jerold S Kayden. – The New York: The New York City Department of City Planning, and the Municipal Art Society of New York, published by John Wiley & Sons, 2000. – 349 с.
16. Kolman R. Qualitology - science of quality / Kolman. – Warszawa, 1971. – 457 с. – (Miesięcznik naukowo-techniczny). – (Mechanik).
17. Low L. The Politics of Public Space / L. Low, N. Smith. – The New York: Routledge. Taylor&Francis Group, 2006. – 186 с.
18. New York City's zoning & land use map. [Електронний ресурс] // 1. The Official Website of the City of New York – Режим доступу до ресурсу: <http://www1.nyc.gov/>.
19. Ozola E. Architect's hands: how can we design better streets. Video lecture [Електронний ресурс] / Ozola // TEDx. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.youtube.com/watch?v=8iQnrM3DkVI>.

20. Public space / S.Carr, M. Francis, L. Rivlin, A. Stone. – Cambridge: University Press: Political Science, 1992. – 400 с.

21. Social and Human Sciences. Inclusion Through Access to Public Space [Електронний ресурс] // UNESCO – Режим доступу до ресурсу: <http://www.unesco.org/new/en/social-and-human-sciences/themes/urban-development/migrants-inclusion-in-cities/good-practices/inclusion-through-access-to-public-space/>.

22. Wantuch-Matla D. Przestrzeń publiczna 2.0. Miasto u progu XXI wieku / Wantuch-Matla. – Łódź: Księży Młyn, 2016. – 256 с. – (1).

к.арх., доцент Соснова Н.С., Бардын Ю.В. ,
Национальный университет «Львовская политехника».

ОБЩЕСТВЕННЫЕ ПРОСТРАНСТВА В ГРАДОСТРОИТЕЛЬНОМ РАЗВИТИИ И ПЛАНИРОВАНИИ.

В статье идет речь о формировании городских общественных пространств, как структурного элемента города. Обосновывается необходимость определения градостроительных условий и ограничений в развитии общественных пространств и нормативно-законодательной регуляции в вопросе их проектирования и модернизации.

Также в работе анализируются нормативные требования по проектированию городских общественных пространств за рубежом.

Ключевые слова: городские общественные пространства, общественный центр, пешеходные территории, уличная мебель.

Dr arch. Docent Sosnova N., Senior Lecturer Bardyn Y.,
Lviv Polytechnic National University, Institute of Architecture,
Department of Urban Planning.

PUBLIC SPACES IN URBAN DEVELOPMENT AND URBAN PLANNING.

The article deals with the formation of urban public spaces as a structural element of the city. Substantiated is the necessity of definition of city-planning conditions and restrictions in the development of public spaces and legislative regulation on their design and modernization. Also, the work analyzes the regulatory requirements for the design of urban public spaces abroad.

Key words: city public spaces, public center, pedestrian territory, street furniture.